

1. Племязаводам і племрепродукторам створювати хоча би по одному дочірньому стаді, а також щорічно реалізовувати племінну продукцію.
  2. Чітко здійснювати нумерацію тварин за сучасними методами у відповідності їх статевої належності.
  3. Посилити увагу до відбору і вирощуванню племінного молодняка для ремонту власного стада і реалізації в інші господарства.
  4. Під час складання плану підбору для проведення парування кнурів і свиноматок слід ураховувати їх репродуктивні якості, а також тип тіла будови, кінцевою метою такого підбору повинно бути підвищення багатоплідності, збільшення довжини тулуба, покращення м'ясних форм та збереження масті тварин.
  5. Проводити щорічне на 25-30% омолодження стада за рахунок вибраковки малопродуктивних тварин та вводу перевіюваних кращих кнурів і свиноматок.
  6. Сформулювати в кожному стаді племінне ядро з високопродуктивних основних маток (15-20%) від загальної їх кількості в стаді.
  7. При проведенні парування навантаження на кнурів розподіляти рівномірно з розрахунку 2-х парувань маток в одну охоту (зранку і ввечері) та відпочинком 2-3 доби.
  8. В кожному стаді вести оцінку тварин за фенотипом і генотипом.
  9. Дотримуватись відлучення поросят не старше 45 днів, що буде сприяти підвищенню інтенсивності використання свиноматок та збереженню найбільш продуктивних.
  10. У кожному племінному стаді повинен бути перспективний план селекційно-племінної роботи на 3-5 років.
  11. З метою профілактичного попередження заїзду на територію ферми стороннього транспорту, під час реалізації племінного та відгодівельного поголів'я, обладнати перед в'їздом спеціальну площадку з естакадою.
- Виконання наведених вище заходів буде суттєво сприяти підвищенню ефективності використання цієї породи в регіональних системах гібридизації.

УДК 636.4.082

ІНТЕНСИВНІСТЬ РОСТУ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЕКСТЕР'ЄРУ ЧИСТОПОРОДНИХ І ПОМІСНИХ СВИНЕЙ

Волощук О.В., молодший науковий співробітник
Гришина Л.П., доктор сільськогосподарських наук
Інститут свинарства і агропромислового виробництва НААН
36013, м. Полтава, вул. Шведська Могила, 1
pigbreeding@ukr.net

Різні темпи індивідуального розвитку, що обумовлені спадковістю та умовами середовища, сприяють формуванню тварин із різною будовою тіла та ступенем розвитку скелету, м'язовою та жирною тканин, внутрішніх органів. Зовнішні форми певною мірою відображають внутрішню будову конкретної тварини, а значні відхилення від моделі породи свідчать про порушення конституції. Оцінка екстер'єру носить завжди індивідуальний характер і заснована на тому, що більшість екстер'єрних ознак, які закладаються у особини задовго до народження, має високу генетичну обумовленість. У залежності

від рівня і напряму селекції в стаді може значно змінюватися цінність тих чи інших екстер'єрних характеристик.

Метою наших досліджень було визначення впливу генотипу кнурів-плідників на інтенсивність росту, отриманого від них молодняка та зміну будови тіла у різні періоди онтогенезу.

Дослідження були проведені в умовах племінного заводу з розведення свиней великої білої породи ДП ДГ «Степне» Полтавського району Полтавської області. Для проведення досліджень були сформовані три групи молодняка: I – ВБ х ВБ; II – ВБ х Ландрас; III – ВБ х П'єстрен.

Встановлено, що найбільш розвиненими були свині із спадковістю 50 % за породою ландрас, які у чотирьохмісячному віці переважали однолітків I та III груп за промірами довжини тулуба на 8,5 % і 6,2 %, висотою в холці – на 7,9 % і 9,1 %, шириною грудей – на 6,35 % і 3,71%. Разом з тим, тварини із 50 % спадковістю свиней породи п'єстрен переважали однолітків I та II груп за промірами обхвату грудей у чотирьохмісячному віці та напівобхвату заду у чотирьохмісячному та шестимісячному віці, відповідно, на 19,8 % і 1,40 % та 2,40 % і 7,2 %; 13,8 % і 5,1 %.

Доведено, що у віковий період з чотирьох до шести місяців довжина тулуба у свиней I групи збільшилась на 27,7 см, тоді як у свиней II групи – на 23,94 см і III групи – на 22,11 см. Значне збільшення також було відмічено за промірами обхвату грудей (відповідно на 26,93 см; 34,13 см; 26,49 см), висоти в холці (відповідно на 14,57 см; 11,99 см; 12,45 см) та напівобхвату заду (відповідно на 14,55 см; 11,65 см; 13,60 см). Більш значне збільшення промірів у чистопородних тварин великої білої породи пояснюється інтенсивним ростом їх саме у цей віковий період, тоді як помісні тварини уповільнювали свій ріст.

У результаті використання плідників порід ландрас і п'єстрен, відселекціонованих на підвищену м'ясність, відбулась значна зміна будови тіла помісних свиней порівняно з чистопородними у напрямку покращання м'ясних форм. Доведено, що інтенсивність росту також впливає на будову тіла. Найкращими м'ясними формами характеризувалися свині дослідних груп, які віднесені класу плюс-варіант, при цьому достовірну різницю за інтенсивністю росту мали тільки помісні тварини.

Проведений кореляційний аналіз показав наявність позитивного зв'язку між індексами розтягнутості та м'ясності ($r=0,619, p\leq 0,05$), між індексами масивності та м'ясності ($r=0,619, p\leq 0,05$), а також розтягнутості та масивності ($r=0,749, p\leq 0,05$).

Ключові слова: свині, кнури-плідники, інтенсивність росту, помісні тварини, екстер'єр, проміри, індекси промірів.

Вчення про екстер'єр сільськогосподарських тварин ґрунтується на наявності зв'язку між зовнішніми формами тварини та її господарською і племінною цінністю.

Значна роль у вивченні будови тіла тварин належить відомим вченим у галузі тваринництва, видатним селекціонерам Є.О. Богданову, П.М. Кулешову, М.Ф. Іванову, які стверджували, що статі тіла тварин необхідно вивчати у взаємозв'язку, що дає можливість встановити зв'язок продуктивності тварини з її екстер'єром та конституцією [4].

Зовнішні форми певною мірою відображають внутрішню будову конкретної тварини, а значні відхилення від моделі породи свідчать про порушення конституції. Оцінка екстер'єру носить завжди індивідуальний характер і заснована на тому, що більшість екстер'єрних ознак, які закладаються у особини задовго до народження, має високу генетичну обумовленість. У залежності від рівня і напряму селекції в стаді може значно змінюватися цінність тих чи інших екстер'єрних характеристик [1].

Різні темпи індивідуального розвитку, що обумовлені спадковістю та умовами середовища, сприяють формуванню тварин із різною будовою тіла та ступенем розвитку скелету, м'язовою та жировою тканин, внутрішніх органів [2].

За даними Іогансена І., Ренделя Й., Граверта О. [3], окремі гени стимулюють ріст скелету в цілому й тому визначають такі проміри як висота в холці, глибина грудей, довжина тулуба та маса тіла. Проміри обхвату грудей обумовлені генами, які впливають на ріст мускулатури. Взагалі, на величину тварин впливають три групи генів: 1) гени із загальною дією на ріст, що впливають на всі проміри; 2) гени з групоспецифічним впливом, які впливають на величину скелету, але не на розвиток мускулатури; 3) гени, які впливають лише на окремі ознаки.

Аналіз літературних джерел свідчить, що питання вивчення будови тіла свиней різних порід, внутрішньопородних типів та зв'язок їх з продуктивними якостями займали і продовжують займати в дослідженнях значне місце [5, 6]. Але більшість робіт із вивчення особливостей різних типів продуктивності свиней були виконані в той час, коли селекційна робота була спрямована на удосконалення сальних або м'ясо-сальних тварин [5]. Проте на даний час, коли збільшився попит на м'ясну свинину, яку отримують використовуючи у селекційному процесі плідників зарубіжної селекції, значного інтересу набувають питання впливу високопродуктивних генотипів на інтенсивність росту та зміну екстер'єру помісних свиней.

Отже, метою наших досліджень було визначення впливу кнурів-плідників на інтенсивність росту, отриманого від них молодняку та зміну будови тіла у різні періоди онтогенезу.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження були проведені в умовах племінного заводу з розведення свиней великої білої породи ДП ДГ «Степне» Полтавського району Полтавської області. Для проведення досліджень було сформовано три групи тварин різних генотипів, кожна з яких була поділена на класи за індексом інтенсивності формування у трьохмісячному віці шляхом визначення середніх величин, згідно схеми досліджень (таблиця 1). При цьому, до класу плюс-варіант (М+) відносили особин, що знаходились вище середнього значення у вибірці, а до класу мінус-варіант (М-) тварин, з показником інтенсивності формування нижчим середнього. Екстер'єрні особливості різних поєднань свиней вивчали шляхом взяття промірів та визначення індексів. Були взяті проміри довжини тулуба, висоти в холці, ширини та обхвату грудей, довжини голови, обхвату п'ясті, напівобхвату заду. На основі промірів визначили індекси, а саме: костистості, розтягнутості, збитості, довгоголовості, масивності, широтний і м'ясності у 4 і 6 – місячному віці.

1. Схема досліджень

Групи	Поєднання	Класи розподілу	Кількість голів у групі
I	ВБхВБ	+	9
		-	12
II	ВБхЛ	+	12
		-	12
III	ВБхП	+	13
		-	12

Статистичну обробку матеріалів досліджень здійснювали загальноприйнятими методами з використанням програми STATISTICA 12.0. Порівняння середніх арифметичних значень проводили методом Ст'юдента, визначення залежностей між ознаками – методом кореляційного аналізу з використанням коефіцієнта кореляції Пірсона. Статистичні гіпотези перевірені на рівнях значущості: * $p < 0,05$, ** $p < 0,01$ і *** $p < 0,001$.

Результати досліджень. Проведені дослідження показують, що приріст окремих частин тіла чистопородних і помісних тварин у віковий період з чотирьох до шести місяців проходив по різному (табл. 2). Встановлено, що найбільш розвиненими були

свині із спадковістю 50 % за породою ландрас, які у чотирьохмісячному віці переважали однолітків I та III груп за промірами довжини тулуба на 8,5 % і 6,2 %, висотою в холці – на 7,9 % і 9,1 %, шириною грудей – на 6,35 % і 3,71%. Разом з тим, тварини із 50 % спадковістю свиней породи п'єстрен переважали однолітків I та II груп за промірами обхвату грудей у чотирьохмісячному віці та напівобхвату заду у чотирьохмісячному та шестимісячному віці відповідно на 19,8 % і 1,40 % та 2,40 % і 7,2 %; 13,8 % і 5,1 %.

Так, за проміром довжини тулубу, який використовується для оцінки розвитку племінних тварин згідно з існуючою Інструкцією з бонітування свиней, відрізнялися тварини II дослідної групи з високою інтенсивністю росту, які достовірно переважали однолітків з низькою інтенсивністю росту на 12,6 см ($p \leq 0,001$). Аналогічні результати були отримані за проміром напівобхвату заду у тварин з різною за інтенсивністю росту II та III дослідних груп і становила відповідно 8,65 см ($p \leq 0,001$) і 11,57 см ($p \leq 0,001$). У шестимісячному віці статистично значуща різниця в межах дослідних груп була встановлена лише за промірами довжини тулуба (III група) та напівобхвату заду (II та III дослідні групи).

2. Вікові зміни промірів тіла ремонтного молодняка свиней в залежності від інтенсивності росту, см

Групи	Клас розподілу	Кількість гол.	Довжина тулуба	Висота в холці	Обхват грудей	Ширина грудей	Обхват п'ястка	Довжина голви	Напівобхват заду
4 місяці									
I	+	9	87,44± 0,835	46,44± 0,766	78,44± 1,420	24,56± 0,603	13,56± 0,775	21,78± 0,734	38,11± 0,455
	-	12	87,50± 2,423	48,08± 0,499	77,0± 1,609	24,42± 0,596	14,250± 0,279	22,50± 0,515	37,92± 0,891
Середнє		21	87,47± 1,401	47,38± 0,460	77,62± 1,132	24,47± 0,417	13,95± 0,189	22,19± 0,349	38,00± 0,534
II	+	12	101,91± 1,337	52,44± 1,028	73,82± 1,186	26,28± 0,607	13,55± 0,163	21,45± 0,493	49,65± 1,013
	-	12	89,75± 1,446	48,42± 0,753	72,33± 2,432	24,75± 0,708	13,87± 0,207	22,25± 0,305	41,00± 0,807
Середнє		24	95,56± 1,606	51,43± 0,911	73,04± 1,835	26,13± 0,553	13,87± 0,130	22,39± 0,279	46,22± 1,320
III	+	13	89,50± 1,274	46,54± 0,912	77,69± 2,000	24,84± 0,757	13,85± 0,206	22,15± 0,254	52,69± 1,414
	-	12	89,90± 1,866	47,00± 0,624	79,91± 1,681	25,63± 0,576	13,45± 0,282	22,18± 0,422	41,18± 0,519
Середнє		25	89,68± 1,064	46,72± 0,573	78,72± 1,333	25,16± 0,492	13,68± 0,170	22,16± 0,229	47,36± 1,381
6 місяців									
I	+	9	115,33± 1,190	61,00± 1,841	103,44± 0,973	28,44± 0,176	16,78± 0,147	26,56± 0,475	54,33± 1,756
	-	11	115,0± 2,236	62,73± 0,905	105,45± 1,894	28,73± 0,604	17,45± 0,247	28,36± 0,309	51,09± 1,156
Середнє		20	115,15± 1,310	61,95± 0,958	104,55± 1,127	29,50± 0,634	17,15± 0,166	27,55± 0,336	52,55± 1,052

Групи	Клас розподілу	Кількість гол.	Довжина тулуба	Висота в холці	Обхват грудей	Ширина грудей	Обхват п'ястка	Довжина голви	Напівобхват заду
II	+	12	120,67± 0,689	62,42± 1,158	107,33± 0,994	34,17± 1,072	17,33± 0,256	28,08± 0,336	60,58*± 1,334
	-	12	118,33± 1,399	64,42± 1,694	107,00± 1,225	28,00± 0,707	16,83± 0,241	28,92± 0,398	55,16± 0,757
Середнє		24	119,50± 0,801	63,42± 1,025	107,17± 0,772	31,08± 0,899	17,08± 0,180	28,50± 0,269	57,87± 0,939
III	+	12	115,67*± 1,025	59,41± 0,917	104,58± 2,320	29,50± 0,174	16,17± 0,241	27,58± 0,596	67,33*± 1,233
	-	12	107,92± 1,011	58,92± 1,484	105,83± 1,556	30,08± 0,543	16,42± 0,193	27,50± 0,571	54,58± 1,144
Середнє		24	111,79± 1,072	59,17± 0,855	105,21± 1,371	29,79± 0,466	16,29± 0,153	27,54± 0,404	60,96± 1,563

У віковий період з чотирьох до шести місяців довжина тулуба у свиней I групи збільшилась на 27,7 см, тоді як у свиней II групи – на 23,94 см і III групи – на 22,11 см. Значне збільшення також було відмічено за промірами обхвату грудей (відповідно на 26,93 см; 34,13 см; 26,49 см), висоти в холці (відповідно на 14,57 см; 11,99 см; 12,45 см) та напівобхвату заду (відповідно на 14,55 см; 11,65 см; 13,60 см). Більш значне збільшення промірів у чистопородних тварин великої білої породи пояснюється інтенсивним ростом їх саме у цей віковий період, тоді як помісні тварини уповільнювали свій ріст.

У практичній селекції тип будови тіла оцінюється за допомогою індексів, тобто за співвідношенням основних промірів свиней, вираженому у відсотках. Існує тісна кореляційна залежність, яка має спадкову основу, між селекційними індексами та продуктивністю тварин, їх племінною цінністю. Причиною цього є рівень врахованих селекційних промірів, що входять в індекси та впливають на параметри розвитку і продуктивності тварин: довжина тулуба, обхват грудей, ширина грудей, напівобхват заду, висота в холці та інші [7].

Що стосується індексів будови тіла свиней дослідних груп, то слід відзначити, що всі вони характеризуються гармонійною будовою тіла, але за величиною цих показників є суттєва різниця. Так, у помісних тварин були вищі показники майже всіх індексів промірів (табл. 3). Помісні тварини II та III дослідних груп як у чотирьох- так і у шести-місячному віці мали виражений м'ясний тип (за індексом м'ясності переважали чистопородних однолітків на 9,39 % ($p \leq 0,001$) – 6,39 ($p \leq 0,05$) та 21,6 % ($p \leq 0,001$) – 17,96 % ($p \leq 0,001$) відповідно. Відомо, що більша величина індексу розтягнутості характерна для м'ясних порід свиней, що підтверджується результатами наших досліджень. Тварини, отримані від плідників м'ясних порід переважали свиней контрольної групи за цим індексом на 2,6-3,0 %. Широтний індекс характеризує якість цінних відрубів у передній частині тулуба. У наших дослідженнях статистично значуща різниця за цим індексом була отримана у помісних свиней III дослідної групи порівняно з контрольною і становила 1,65 % ($p \leq 0,001$), вони були також більш масивними і переважали чистопородних свиней на 8,75 % ($p \leq 0,05$).

У результаті використання плідників порід ландрас і п'єтрен, відселекціонованих на підвищену м'ясність, відбулась значна зміна будови тіла помісних свиней порівняно з чистопородними у напрямку покращання м'ясних форм. Доведено, що інтенсивність росту також впливає на будову тіла. Найкращими м'ясними формами характеризувалися свині дослідних груп, які віднесені класу плюс-варіант, при цьому достовірну

різницю за інтенсивністю росту мали тільки помісні тварини. У групах чистопородних тварин ця різниця була не суттєвою.

3. Індекси промірів молодняку свиней в залежності від генотипу та інтенсивності росту

Групи	Клас	Кількість голів	Костиг-тості	Розтягну-тості	Збитості	Масивності	Широтній	Довгоголо-вості	М'якості
4 місяці									
I	+	9	29,28± 0,770	188,70± 3,721	89,72± 1,662	169,05± 3,044	34,85± 0,586	24,89± 0,377	82,21± 1,539
	-	12	29,65± 0,574	181,82± 2,126	88,97± 3,685	160,36± 3,938	36,85± 0,821	25,92± 0,864	78,94± 2,008
Середнє		21	29,49± 0,455	184,77± 2,973	89,29± 2,179	164,08± 2,717	35,99± 0,565	25,48± 0,521	80,34± 1,343
II	+	12	29,90± 0,529	187,05± 5,059	72,41± 2,599	135,22± 5,494	33,96± 0,985	22,13± 0,418	95,09± 2,139
	-	12	28,60± 0,403	185,82± 3,961	80,51± 2,108	149,68± 5,116	35,88± 1,311	24,84± 0,420	84,82± 1,774
Середнє		24	27,12± 0,461	186,41± 3,111	76,64± 1,837	142,76± 3,970	34,96± 0,838	23,54± 0,409	89,73± 1,736
III	+	14	29,89± 0,573	193,08± 3,473	86,92± 1,954	167,76± 4,429	34,96± 1,037	24,81± 0,475	113,07± 4,202
	-	11	28,65± 0,614	191,35± 3,833	89,05± 0,880	170,08± 4,108	35,33± 1,019	24,73± 0,273	87,79± 2,753
Середнє		25	29,35± 0,421	192,32± 1,194	87,85± 1,331	168,78± 2,788	35,12± 0,749	24,77± 0,332	101,94± 3,525
6 місяців									
I	+	9	27,72± 0,942	190,23± 3,011	89,82± 1,650	171,31± 7,169	55,98± 1,524	23,07± 0,612	90,14± 5,048
	-	11	27,86± 0,408	183,95± 5,346	91,85± 1,600	168,44± 3,383	56,87± 1,402	24,72± 0,355	81,73± 2,625
Середнє		20	27,80± 0,465	186,77± 3,680	90,94± 1,145	169,73± 3,740	56,47± 0,090	23,98± 0,378	85,51± 2,383
II	+	12	27,87± 0,624	193,99± 3,437	88,94± 0,628	172,46± 2,756	57,94± 1,000	23,27± 0,259	97,38± 2,593
	-	12	26,29± 0,614	184,73± 4,855	90,47± 1,274	167,21± 4,048	57,73± 1,138	24,45± 0,361	86,36± 2,754
Середнє		24	27,08± 0,459	189,36± 2,697	89,71± 0,552	169,84± 2,481	57,84± 0,699	23,86± 0,221	91,87± 2,177
III	+	12	27,27± 0,573	195,16± 3,449	90,35± 1,528	176,43± 4,705	55,82± 2,284	23,86± 0,544	113,56± 2,433
	-	12	28,05± 0,764	184,39± 4,837	98,22± 2,017	180,52± 4,061	60,43± 1,453	25,52± 0,623	93,39± 3,320
Середнє		24	27,66± 3,069	189,78± 3,115	94,29± 1,485	178,48± 3,069	58,12± 0,408	24,69± 0,440	103,47± 2,910

Проведений кореляційний аналіз показав наявність позитивного зв'язку між індексами розтягнутості та м'ясності ($r=0,619$, $p\leq 0,05$), масивності та м'ясності ($r=0,619$, $p\leq 0,05$), а також розтягнутості та масивності ($r=0,749$, $p\leq 0,05$).

Висновки. Використання плідників м'ясних порід при схрещуванні сприяє зміні пропорцій будови тіла їх потомків у напрямку покращання м'ясних форм, при цьому більш виражений м'ясний тип мали свині з високою інтенсивністю росту в межах кожної дослідної групи.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Шейко, И.П., Смирнов В.С. 2005. Свиноводство. Минск: ООО «Новое Знание». 383.
2. Свечин Ю.К. 1985. Прогнозирование продуктивности животных в раннем возрасте. *Вестник сельскохозяйственной науки*. 4:103-108.
3. Иогансен И., Рендель Й. та Граверт О. 1970. Генетика и разведение домашних животных. М.: Колос. 350.
4. Борщ О.В. Косіор Л.Т., Король А.П. та Пірова Л.В. 2012. Екстер'єрно-конституційні особливості корів різних порід в умовах безприв'язного утримання. *Збірник наукових праць ПДАТУ*. 20:31-33.
5. Акневський Ю.П. 2006. Вплив енергії росту на екстер'єрні особливості чистопородного та помісного молодняку свиней. *Вісник ПДАА*. 2:113-117.
6. Сусол Р.Л., Ткаченко І.Є. 2017. Генезис екстер'єрних особливостей червоної білопоясої породи м'ясних свиней. *Свинарство*. 69 : 90 – 99.
7. Лобан Н.А. 2012. Теоретические и практические приемы и методы создания и использования свиней белорусской крупной белой породы. *Жодино*. 353.

REFERENCES

1. Sheyko, I.P., Smirnov V.S. 2005. Svinovodstvo.- *Pig breeding*. Minsk: ООО «Novoe Znanie». 383 (in Russian).
2. Svechin Yu.K. 1985. Prognozirovaniye produktivnosti zhivotnykh v rannem ontogeneze – *The forecasting of animal productivity in the early ontogenesis* – Vestnik selskohozyaystvennoy nauki. 4:103-108 (in Russian).
3. Iogansen I., Rendel Y. ta Gravert O. 1970. Genetika i razvedeniye domashnih zhivotnykh. – *Genetics and breeding of domestic animals*. M.: Kolos. 350 (in Russian).
4. Borshch O.V. Kosior L.T., Korol' A.P. ta Pirova L.V. 2012. Ekster'yerno-konstitutsiyni osoblyvosti koriv riznykh porid v umovakh bezpryv'yaznoho utrymannya.- *Extreme-constitutional features of cows of different breeds in conditions of unbroken maintenance*. Zbirnyk naukovykh prats' PDAU. 20:31-33 (in Ukrainian).
5. Aknyevs'kyu Yu.P. 2006. Vplyv enerhiyi rostu na ekster'yerni osoblyvosti chystoporodnoho ta pomisnoho molodnyaku svyney.- *Influence of growth energy on the exterior features of pure-bred and domestic pigs*. Visnyk PDAA. 2:113-117 (in Ukrainian).
6. Susol R.L., Tkachenko I.Ye. 2017. Henezys ekster'yernykh osoblyvostey chervonoyi bilopoyasoyi porody m'yasnykh svyney. – *Genesis of the exterior features of the red whitebird breed of meat pigs*. Svinarstvo. 69:90 – 97 (in Ukrainian).
7. Loban, N.A. 2012. Teoreticheskie i prakticheskie priemy i metody sozdanija i ispol'zovanija svinej belorusskoj krupnoj belojo porody – *Theoretical and practical methods and methods of creation and use of pigs of the Belarusian large white breed*. Zhodino, 353 (in Russian).

Волощук А.В., Гришина Л.П. Интенсивность роста и особенности экстерьера чистопородных и помесных свиней

В статье представлены результаты исследований по изучению экстерьерных особенностей свиней в зависимости от генотипа и интенсивности роста. Установлено, что в возрастной период от четырех до шести месяцев длина туловища у чистопородных свиней крупной белой породы увеличилась на 27,7 см, тогда как у свиней сочетания КБхЛ – на 23,9 см и сочетания КБ хП – на 22,1 см. Было также отмечено значительное увеличение промеров обхвату груди за лопатками, высоты в холке и полуобхвата зада у свиней с высокой интенсивностью роста. Проведенный корреляционный анализ показал наличие позитивной связи между индексами розтянутости и мясности ($r=0,619$, $p\leq 0,05$), между индексами массивности и мясности ($r=0,619$, $p\leq 0,05$), а также растянутости и массивности ($r=0,749$, $p\leq 0,05$)

Ключевые слова: свиньи, хряки-производители, интенсивность роста, помесные животные, экстерьер, промеры, индексы промеров.

Voloshchuk O.V., Gryshyna L.P. An intensity of growth and features of the exterior of pure-bred and crossbreeding pigs

The article presents the results on the study of exterior features of pigs, depending on the genotype and the intensity of growth. It has been established that in the period from four to six months, the length of the body of purebred pigs of Large White breed increased by 27.7 cm, while in the pigs the combination of LWx L – by 23.9 cm and the combination of LW x P – by 22.1 cm.

In addition, a significant increase in the dimensions of the chest, height in the shoulder and the half-width in the pigs with high growth rates was noted. The correlation analysis showed a positive relationship between the indices of stretch and meatiness ($r = 0.619$, $p\leq 0.05$), between the indexes of massiveness and meatiness ($r = 0.619$, $p\leq 0.05$), as well as stretch and massiveness ($r = 0.749$, $p\leq 0.05$).

Key words: pigs, boars-sires, growth intensity, crossbreed animals, exterior, measurements, indices of measurements.

УДК 636.4.082

ВИКОРИСТАННЯ ЛІНІЙНИХ МОДЕЛЕЙ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ БАГАТОПІДНОСТІ МИРГОРОДСЬКОЇ ПОРОДИ СВИНЕЙ

Вашенко П. А., кандидат сільськогосподарських наук

Інститут свинарства і агропромислового виробництва НААН

36013, м. Полтава, вул. Шведська могила, 1

P.A.Vashchenko@gmail.com

Цибенко В. Г., кандидат сільськогосподарських наук

ДП „ДГ ім. Декабристів” Інституту свинарства

і агропромислового виробництва НААН

37644, Полтавська обл., Миргородський р-н, с. Великий Байрак

dpdgim.dekabristiv@gmail.com

На основі даних первинного зоотехнічного обліку зібраних в господарстві ДП „ДГ ім. Декабристів” були визначені фактори які достовірно впливають на рівень прояву продуктивності у свиней. З урахуванням вищезазначених факторів нами були розроблені моделі для визначення адитивної пле-